

A ... Ítéltábla dr. Baánné dr. Danika Kláraügyvéd által képviselt **felperes neve** címe felperesnek - a dr. Vicze-Iván Viktória jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen - akinek a pernyertessége érdekében a dr. Hadnagy Emese ügyvéd (fél címe 3) által képviselt fél neve (címe) beavatkozott - kártérítés megfizetése iránt indított perében a ... Törvényszék 2013. március 25. napján kelt 11.P.20.587/2009/87. számú ítélete ellen az alperes 90. sorszámu fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, míg a perköltségre vonatkozó részében akként változtatja meg, hogy az alperest a felperes javára terhelő perköltség összegét 495.696 (négy száz kilencven ötezer-hatszáz kilencvenhat) forintba leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 40.450 (negyvenezer-négy százötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A 258.900 (kettő százötvennyolcezer-kilenc száz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Felperes keresetében 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2006. augusztus 6-tól számított törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint havi 55.877 forint jövedelempótló járadék, továbbá a hátralékos járadék után is 2006.

augusztus 6-tól kezdődően a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az első fokon eljárta ... Törvényszék az alperest 4.800.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 593.389 forint vagyoni kártérítés, utóbbinak 2008. július 1-től járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata, valamint - a 11.P.20.587/2009/88. számú kijavító végzés szerinti - 504.096 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára 115.011 forint állam által előlegezett költséget. Az ítéletnek a járadék jellegű vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezését fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Az alperes személyes illetékmentessége és a felperes illetékre vonatkozó részleges költségmentessége folytán az elsőfokú eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes 2006. augusztus 6-án egy gyümölcsfáról leesett, ennek következtében mellkasa, nyaki gerince, hátgerince sérült, ezért az alperes Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikájára szállították. A vizsgálat során a nyaki gerinc rándulását és a I. ágyécsigolya összenyomatásos (kompressziós) törését diagnosztizálták nála. Ez utóbbit stabilnak véleményezték, neurológiai tünetet nem találtak. A klinikán konzervatív módon kezelték, amely abból állt, hogy fektették. A műteti kezelés sürgősségi javallata nem állt fenn. Korai mobilizálást és ún. Brace fűzővel való ellátást írtak elő. A fektetés felfüggesztésével járó gyógytornát az ápolás 2. napján megkezdték, majd augusztus 9-én hazabocsátották gerincfűző mintavétel után. A kontroll napjaként szeptember 19-ét jelölték meg. A korai mobilizálás és gyógytorna melletti hazabocsátás előtt ellenőrző röntgenvizsgálat elvégzése indokolt lett volna, ez azonban nem történt meg.

2006. szeptember 19-én a felperes megjelent az alperesnél kontrollvizsgálaton, ahol nyomásérzékenységre panaszkodott, rögzítő fűzőben járt már, neurológiai eltérése nem volt, de a törés magasságában fájdalom jelentkezett. Az ekkor készült röntgenfelvétel nem lelhető fel.

A következő kontrollvizsgálat 2006. október 31-én történt. Státusza szerint a lumbális gerincszakasz még nyomásérzékeny, a jobb oldalon a Lassegue-teszt jelzetten pozitív, az alsó végtagokon neurovasculáris eltérés nincs, a mozgások megtartottak voltak. Az ekkor készített kétirányú röntgenfelvétel szerint az L.I. csigolyatest a ventralis harmadában több mint felére megkeskenyedett, felső zárólemeze mellett ventralisan borsónyi mérszintenzitású képlet volt kimutatható. A 2006. szeptember 19-i röntgenleletéhez viszonyítva az L.I. csigolyatest magassága

változatlan maradt. Mindez azt jelenti, hogy az ágyéki gerinc szöglettörése fokozódott.

Ezt követően a felperest háziorvosa az alperes neurológiai klinikájára utalta be. Itt azt állapították meg, hogy a csigolyatest magassága ventralisan a harmadára csökkent, hátsó, felső pereme a gerinccsatornába benyomódik, a Thoraco-lumbalis átmenetben kythosis alakult ki. Ezért a csigolyatest percutan feltöltését javasolták csontcementtel. Az ekkor előírt MR vizsgálatra 2006. november 14-én került sor. Az MR vizsgálat eredménye igazolta, hogy a beavatkozás szükséges a csigolya összenyomtatása mértékének fokozódása és az emiatt kialakult szöglettörés, valamint a gerinccsatornában létrejött szűkület miatt.

2006. november 15-én hátsó behatolásból műtétet végeztek a felperesen az alperes sebészeti klinikáján. A szöglettörést csavarokkal és külső rögzítéssel azonban nem tudták helyreállítani, a csigolyatestbe önkötő ragasztóanyagot (akriltátot) fecskendeztek, majd a csavarokat eltávolították. A műtėti kezelést követően a felperes gerince továbbra is fájdalmas maradt, emitt fürdőkórházi, illetőleg rehabilitációs kezelés is történt nála.

2007 márciusában az ORSZSZI 67%-os mértékű munkaképesség-csökkenést állapított meg a felperesnél, majd a 2010. februárban, illetőleg áprilisban elvégzett orvosszakértői vizsgálat alkalmával az össz-szervezeti egészségkárosodását 40%-os mértékűnek értékelték. A felperes nyaka gyakran fáj, bal keze többször zsibbad, jobb alsó végtagjába is kisugárzik a fájdalom, dereka is folyamatosan fáj, állása, járása nehezített. Ülni is csak féloldalasan, kímélve tud.

A perbeli gerinctörése miatt az ágyéki gerincmozgásainak jelentős beszűkülésével, a gerinc görbületeinek megváltozásával, a gerinc terhelhetőségének csökkenésével, az ágyéki gerinc szilárdságának csökkenésével, instabilitásával jellemezhető maradandó fogyatékossgot szenvedett el a felperes. Súlyos egészségromlásként értékelhető állapot alakult ki nála, emellett önértékelési problémái, értéktelenségérzése és feszültsége keletkezett.

A felperes már a balesetet megelőzően is arthrosis, magas vérnyomás, tüdő eredetű szívbetegségben szenvedett, korábban mélyvénás vérrögösödés alakult ki nála és tüdőembóliát is kapott. Össz-szervezeti egészségkárosodása jelenleg eléri az 50%-ot.

A felperes korábban külföldön építésvezetői munkát végzett, melyre azonban jelen állapota miatt képtelen, jelenleg ... egy T áruházban 6 órás munkaidőben takarít. Ez a tevékenység a gerincét, csípőjét, végtagjait terheli, de a gerincet nem terheli,

tartós állással-járással, kényszertesthelyeztetel, hajolással nem járó munkát végezhet csak. Orvosi rehabilitációja (reumatológiai és belgyógyászati gondozás) továbbra is szükséges és indokolt. A felperes balesettel okozati összefüggésben kialakult állapota végleges. Egyéb sorsszerű, gerincet érintő megbetegedése okán azonban a rosszabbodás nem zárható ki.

Ha a felperesnél korábban, azaz 2006. szeptember - októberben elvégezték volna a műtétet, az várhatóan jobb eredményt hozott volna a csigolyatest és gerinc vonatkozásában. Amikor még az elváltozás frissebb volt, az elérnél feltehetően jobb és pontosabb mértékű helyretétel és a csavaros - lemezes rögzítés is kivitelezhető lett volna. A felperesnek a jelenlegi állapotához képest jobb állapot kialakulására nagyobb esélye lett volna. A teljes gyógyuláshoz közeli állapotot lehetett volna elérni, ha az alperes a gerinc megfelelő rögzítése nélkül idő előtt nem kezdi meg a gyógytornát, majd idő előtt nem bocsátja otthonába, azután pedig megfelelő sűrűséggel ellenőrző vizsgálatokat végzett volna. Az alperesnek a felelősségét a felperesnél kialakult károkért a ... Törvényszék 11.P.20.587/2009/54. számú, 2011. november 25. napján jogerőre emelkedett közbenső ítéletével állapította meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletét az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 77.§-ának (3) bekezdésére, 244.§-ára, a Ptk.474.§-ának (1) bekezdésére, 318.§-ának (1) bekezdésére, 339.§-ának (1) bekezdésére, 348.§-ának (1) bekezdésére, 355.§-ának (1), (3) és (4) bekezdésére alapította.

Az elsőfokú bíróság a felperes egészségi állapotának és az alperes által végzett kezelés gondosságának megállapítására, az Igazságügyi és Kutatóintézetek V Intézetét, míg a felperes jövedelemkiesésére B.I. igazságügyi könyvszakértőt rendelte ki, a szakvéleményeket a felek elfogadták. Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette az igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján, hogy a felperes össz-egészségkárosodása 50%, ebből a mozgásszervi károsodásra 40% esik. A felperes gerincének jelenlegi állapota a balesettel okozati összefüggésben a sorsszerű elváltozásokhoz képest megközelítőleg kicsit több mint felére tehető. Gerinctörésében a gerinc korábbi sorsszerű megbetegedéseken alapuló állapota nem játszott szerepet. A perbeli gerinctörés és annak nyomán kialakult csontritkulás azonban a gerinc sorsszerű elváltozásait súlyosbíthatja. Megállapította, hogy az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján 6.000.000 forint az az összeg, amely a felperest a balesettel összefüggésben ért nem vagyoni hátrányok hozzávetőleges kiegyensúlyozására alkalmas és elegendő. Az utolsó tárgyalási jegyzőkönyvben (87.sz. jegyzőkönyv 2. old. 1. bekezdés) az alperes képviselőjének nyilatkozatát rögzítette, miszerint az össz-szervezeti károsodás 40%-ig tehető felelőssé az alperes.

Az elsőfokú bíróság az alperes képviselőjének utolsó tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát úgy értelmezte, hogy a szakértő által megállapított 50% össz-szervezeti egészségkárosodásból 40% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodásért ismerte el az alperes felelősségét, azaz az össz-szervezeti egészségkárosodásból 80% mértékig vállalt felelősséget. Így matematikailag a 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítésből 4.800.000 forintot ítelt meg a felperesnek, a kamatokra vonatkozó kereseti kérelmet pedig elutasította a jelenlegi árviszonyok figyelembevételével.

A hátralékos jövedelempótló járadékot az igazságügyi könyvszakértő véleménye nyomán - a Ptk.357.§-ának (1), (2), (4) bekezdése, Ptk.356.§-ának (2) bekezdése, a Ptk.360.§-ának (1) bekezdése, 298.§-ának a) pontja, 300.§-ának (1) bekezdése szerint - számította ki a 2006. augusztus 6-tól 2012. július 31-ig terjedő időtartamra 741.736 forint összegben. Ennek 80%-át, 593.389 forintot ítelt meg a felperesnek az alperes elismerésére tekintettel. A hátralékra a középarányos időponttól kötelezte az alperest kamat megfizetésére.

Az alperes elismerésére tekintettel a pernyertesség-pervesztesség arányát 80-20%-ban határozta meg, és ennek figyelembevételével rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és az őt terhelő nem vagyoni kártérítés összegének 1.920.000 forintra, a vagyoni kártérítés összegének pedig 237.355 forintra való leszállítását és a felperes perköltségben való marasztalása mellett.

A 87.sz. jegyzőkönyv 2. oldalának 1. bekezdésében az alperesi képviselő nyilatkozataként rögzített mondatot ő maga is úgy értelmezte, hogy az 50%-os össz-szervezeti károsodásból 80%-áért vállalt felelősséget. Határozottan állította azonban, hogy ilyen tartalmú nyilatkozatot nem tett, tévesen kerültek rögzítésre az általa elmondottak. Így az elsőfokú bíróság ítélete tévesen jegyzőkönyvezett nyilatkozaton alapul. Állította, hogy az alperes nem az össz-szervezeti egészségkárosodás, hanem abból a mozgásszervi károsodás legfeljebb 40%-áig ismerte el a felelősségét, azaz a szakértői megállapításnál alacsonyabb mértékben.

Az utolsó tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt, alperesi képviselőnek tulajdonított nyilatkozat a teljes korábbi nyilatkozataival ellentétes, ezért is életszerűtlen, hogy ilyen nyilatkozatot tett volna. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a nyilatkozatait összességében értékelje. Előadta, hogy rendkívül méltánytalan és a kártérítés céljával ellentétes lenne, ha a károkozó magatartásánál ténylegesen súlyosabb mértékben marasztalná a bíróság.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Az alperes oldalán beavatkozott biztosító fellebbezési nyilatkozatot nem terjesztett elő.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyobb részt helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság annyiban egészíti ki, hogy 2006 augusztusában, a baleset bekövetkezésének idején a felperes 50 éves volt; szakképesítése lakatos.

A jogi indokolást a másodfokú bíróság annyiban helyesbíti, hogy az alperest az Itv.5.§-ának (1) bekezdés c) pontja szerint illeti meg személyes illetékmentesség, ha csatolja az Itv.5.§-ának (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot. Ez utóbbi okiratot a másodfokú bíróság beszerezte.

Az alperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az alperesi képviselő a neki tulajdonított, utolsó tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatot maga is úgy értelmezte, hogy 40% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodásért, azaz a felperest ért kár 80%-áig vállalt felelősséget. Fellebbezésében azt hangsúlyozta, hogy ilyen tartalmú nyilatkozatot nem kívánt tenni, nyilatkozatát rosszul rögzítette az elsőfokú bíróság.

A Pp.195.§-ának (1) bekezdése alapján az olyan papír alapú okirat, amelyet bíróság ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját.

A másodfokú bíróságnak tehát abból kellett kiindulnia, hogy a fenti értelmű nyilatkozatot az alperesi képviselő megtette, ez volt a tárgyalás berekesztése előtti utolsó nyilatkozata.

A bíróság a tényállást a Pp.206.§-ának (1) bekezdése értelmében valóban a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. E kötelezettsége azonban nem jelenti azt, hogy szabadon válogathat a fél tárgyaláson tett - esetleg egymásnak ellentmondó - nyilatkozatai közül. Mivel a félnek joga van megváltoztatni a nyilatkozatát, ezért mindig az utolsó nyilatkozatot kell alapul venni. A Pp.3.§-ának (2) bekezdése értelmében pedig a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, azaz a jogvitát a kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálja el. Ezért nem volt arra lehetősége az elsőfokú bíróságnak, hogy a tárgyalás berekesztése előtt módosított alperesi nyilatkozat helyett egy korábbi, alperesre kedvezőbb nyilatkozatot vegyen figyelembe a döntése meghozatala során.

Téves jegyzőkönyvezés miatt egy lehetősége lett volna az alperesnek a neki tulajdonított nyilatkozatot módosítani, mégpedig a Pp.118.§-ának (3) bekezdésében rögzített jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelemmel. Eszerint, ha a jegyzőkönyv elkészítésére nem az eljárási cselekménnyel egyidejűleg kerül sor, az eljárási cselekményen jelenlévő felek, amennyiben a jegyzőkönyv részükre kézbesítésre kerül, a kézbesítéstől számított 8 napon belül, ha pedig a jegyzőkönyv a felek részére nem kerül kézbesítésre, akkor az eljárási cselekménytől számított 15 napon belül a jegyzőkönyv kijavítását, kiegészítését kérhetik.

Abban az esetben, amikor a jegyzőkönyv nem az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készül (pl. hangfelvétel útján), a felek e tárgyú kérelmének előterjesztését tehát a Pp. határidőhöz köti. A határidő eltérő attól függően, hogy az utóbb leírt jegyzőkönyvet a kérelmező részére hivatalból kézbesíteni kell-e, vagy sem. Ha a törvény a kézbesítést hivatalból előírja (pl.: Pp.136/B.§ (2) bekezdése), a határidő a kézbesítéstől számított 8 nap, e feltétel hiányában pedig az eljárási cselekménytől számított 15 nap.

A jelen esetben az alperes képviselője a 2013. március 25. napján megtartott tárgyaláson jelen volt, így a jegyzőkönyv kijavítását, ha tévesen rögzítette a bíró a nyilatkozatát, a tárgyaláson nyomban kérhette volna. Mivel a jelen esetben a jegyzőkönyvet nem kellett hivatalból kézbesítenie az elsőfokú bíróságnak a felek részére, ezért a jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelem előterjesztésére a tárgyalási határnaptól számított 15 napon belül lett volna mód, azaz április 9. napjáig. Az alperes azonban e határidőig - és utána sem - a jegyzőkönyv kijavítását nem kérte. A jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatot első ízben a 2013. május 6. napján személyesen benyújtott fellebbezésében sérelmezte.

A fent kifejtettek szerint a téves jegyzőkönyvezésre vonatkozó alperesi hivatkozást a másodfokú bíróság figyelembe venni nem tudta. Az elsőfokú bíróság tehát - az alperes elismerésére figyelemmel - helyesen kötelezte az alperest 4.800.000 forint nem vagyoni kártérítés és 593.389 forint vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére.

Tévesen számolta azonban az elsőfokú bíróság az alperest a felperes javára terhelő perköltséget. Az ítélet logikáját követve a felperes az általa előlegezett költségek 80%-át, míg az alperes az általa előlegezett költségek 20%-át követelhetette az ellenféltől, így a felperesnek jár 333.523 forint ügyvédi munkadíj + 166.373 forint szakértői díj. A 4.200 forintot - amely az alperes által előlegezett szakértői díj 20%-át takarja -, azonban nem hozzáadni kell ehhez az összeghez, hanem levonni kell

belőle. Így mindösszesen 495.696 forintot köteles megfizetni az alperes a felperesnek perköltségként.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a perköltségben ugyan elszámolta, de nem állapította meg B.I. igazságügyi könyvszakértő 82. sorszáma alatt előterjesztett kiegészítő szakvéleménye után járó díját. Ezt az elsőfokú bíróságnak pótolnia kell.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta, míg a perköltségre vonatkozó részében kisebb részben megváltoztatta a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Az alperes sikertelenül fellebbezett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét. A felperes ügyvédi munkadíját a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés *a)* pontja, (5) bekezdése és (6) bekezdése alapján a bíróság 40.450 forintban állapította meg. Figyelemmel volt arra, hogy a felperes képviselője fellebbezési ellenkérelmet előterjesztett írásban, azonban a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítéletet nem érdemében, hanem csupán eljárásjogi szempontból kellett felülbírálnia.

A felperes illetékmentességre kiterjedő személyes költségmentességben részesült, míg az alperes az Itv.5.§-ának (1) bekezdés *c)* pontja alapján illetékmentes, ezért a fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság a határozatát tárgyaláson kívül hozta meg a Pp.256/A.§-ának (4) bekezdése szerint.

Pécs, 2013. június 20.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró